

พุทธวิธีการแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย

Buddhist Methods for Solving Corruption in Thai Society

พระมหาศุภวัฒน์ ฐานวุฑโฒ, พระณัต วฑฒโน, พระมหาวีรวิชญ์ วรินโท
พระครูสิริกาญจนารักษ์ และ ธิติวุฒิ หมั่นมี
Phramaha Suppawat Thanavuddho, Phra Thanat Vaddhano,
Phramaha Veeratit Varindho, Phragrusirikanchanabhiraksa
and Thitiwut Manmee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

บทคัดย่อ

สังคมไทยในอดีต มีค่านิยมยึดมั่นอยู่ในคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และบ้านเมือง รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ยอมเสียชีพยิ่งกว่าเสียสัตย์ แต่ต่อมาสังคมไทยได้ถูกครอบงำจากวัตถุนิยม และอำนาจนิยมจากกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ค่านิยมของคนไทยเปลี่ยนไป กลายมายึดมั่นเงินและวัตถุมากกว่าคุณธรรม กระตุ้นให้คนมีแต่ความโลภ เห็นแก่ตัว สังคมจะยกย่องแต่คนร่ำรวย ไม่ส่งเสริมคนดี เมื่อทำงานด้วยความซื่อสัตย์แล้วไม่ร่ำรวย ก็ต้องสร้างความร่ำรวยด้วยการทุจริตคอร์รัปชัน เพราะเห็นผู้อื่นจำนวนมากรวยเร็วก็เพราะการทุจริตนี้เอง สังคมไทยปัจจุบันก็ดูจะเป็นเรื่องปกติและยอมรับได้ ถ้าการทุจริตนั้นทำให้ตนเองได้ผลประโยชน์ด้วย จึงต้องรีบแก้ไขปัญหาก่อนที่จะรุกรามทำลายสังคมและประเทศไทยไปมากกว่านี้ ด้วยการมีส่วนร่วมทุกส่วนในสังคม ทำการตรวจสอบ ออกกฎระเบียบที่รัดกุมทันสมัย ลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง สร้างค่านิยมส่งเสริมคนดี นำหลักธรรมมาพัฒนาจิตใจเยาวชนและประชาชนในทุกส่วน ให้รู้แจ้งและเกิดปัญญาว่า ถ้าทุจริตคอร์รัปชัน จะต้องรับผลตามกฎหมายแห่งกรรมทั้งชาตินี้และชาติหน้าอย่างไร

คำสำคัญ : พุทธวิธี, ปัญหาคอร์รัปชัน, ทุนนิยม

Abstract

Thai society in the past, had engaged in values of honesty, integrity and commitment to their duties and country. Thai people aimed to maintain their family reputation, they intended to scarify their lives more than their words. But later Thai society has been dominated by materialism and authoritarianism of globalization. Therefore, the social values of Thai people has been changed, people tend to respect money than morals. Thai people have become more selfish and greedy than ever. People respect richness and ignore goodness. They build their wealth by corruption because they saw the others became rich from corruption. Thai Society has accepted corruption as normal action and can be acceptable if the corruption could bring benefit to them. Therefore, we need to fix this problem before it will be too late. We can provide good corporations among every parts of society including monitoring, rigid rule and regulation, serious punishment, developing young people minds by Dhamma. Moreover, there should set up public knowledge to aware of result of corruption and fraud that will be affected by the law of karma since from this life till next life.

Keywords : Buddhist Methods, Solving Corruption, capitalism

บทนำ

คนไทยในอดีตแต่โบราณเป็นผู้มีมาตรฐานทางศีลธรรมสูง เป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติมาก ดังในสมัยรัชกาลที่ 7 เมื่อดร. คาร์ล ซี. ซิมเมอร์แมน แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด โดยมาสำรวจสภาพเศรษฐกิจประเทศไทยในปี พ.ศ. 2473 ได้ชื่นชมคนไทยสมัยนั้นว่าพลเมืองประเทศสยาม และความประพฤติชั่วร้ายต่างๆ ที่อารยชนชอบประพฤติ ไม่ปรากฏในหมู่คนไทยเลย (Zimerman, 1931) วิถีชีวิตคนไทยในอดีต ส่วนใหญ่จะยึดมั่นอยู่ในคุณความดีตามบรรพบุรุษ เพื่อให้ชีวิตสุขสบายไม่ต้องการให้ใครเดือดร้อน ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย จะยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา มีความสุขจากการทำบุญ มีจิตใจเมตตากรุณา เชื่อในกฎแห่งกรรม กลัวที่จะทำชั่วละอายใจที่จะทำบาป เคารพผู้อาวุโสที่ถือเป็นตัวอย่างที่ดี ยึดมั่นจารีตประเพณีที่ดีงามและพึงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ใช้ชีวิตอย่างสันโดษตามหลักธรรม โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางทางศีลธรรมของชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ จะนิยมจัดในพื้นที่ของวัด (พระไพศาล วิสาโล, 2553)

ในสมัยโบราณ ได้มีประเพณี การละเล่น ความเชื่อและตัวอย่างมากมายเพื่ออบรมสั่งสอนบุตรหลาน และข้าราชการ ให้ดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อครอบครัวและแผ่นดิน ผู้ใดกระทำความทุจริตคดโกงในสมัยนั้น ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง นำความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของตนและวงศ์ตระกูลอย่างมาก จะถูกสังคมประณาม ไม่มีผู้ใดเคารพนับถือ ถ้าผู้ใดรับใช้แผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์ อยู่อย่างสันโดษ ผู้นั้นจะเป็นความภาคภูมิใจของวงศ์ตระกูลมาก ดังตัวอย่างที่นิยมกระทำของข้าราชการก่อนเข้ารับตำแหน่ง คือพระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา มีการประกอบพิธีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 พระเจ้าอู่ทอง ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เพื่อควบคุมจิตใจและความประพฤติของข้าราชการให้ตั้งอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตและจงรักภักดีต่อพระประมุขของชาติ และได้ยึดถือปฏิบัติเป็นประเพณีมาถึงปัจจุบัน (พัฒน์ นิลพัฒนานนท์, 2499)

เรื่องที่เล่าขานสืบทอดกันมาเป็นประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับข้าราชการผู้รักษาความซื่อสัตย์และจงรักภักดี เป็นตัวอย่างที่จดจำมาถึงปัจจุบันก็คือ เรื่อง “พันท้ายนรสิงห์” เป็นเรื่องความซื่อตรงต่อหน้าที่และต่อเจ้าเหนือหัว ในสมัยสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 (พระเจ้าเสือ) แห่งกรุงศรีอยุธยา ที่กราบบังคมทูลให้ตัดศีรษะตน เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมและมีให้เป็นเยี่ยงอย่างที่ได้ทำให้หัวเรือพระที่นั่งหัก แม้จะได้รับพระราชทานอภัยโทษก็ตาม (สุกฤษ บัญทอง, 2544) แม้แต่การปลูกต้นไม้บริเวณบ้านสมัยโบราณ ก็ยังนิยมปลูกต้นไม้ที่เตือนใจให้คนในบ้านรักษาแต่ความสัตย์ซื่อ เช่น ปลูกต้นไม้ เพื่อให้สมาชิกในบ้านตั้งใจทำงานประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์มีคุณธรรม ไม่คดโกงเอารัดเอาเปรียบใคร เป็นการสร้างมงคลในบ้าน ทำให้ผู้อยู่สุขสบาย (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 15 มิ.ย.2555) ส่วนการละเล่นเด็กไทยสมัยโบราณ จะฝึกให้เกิดความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ต่อตัวเองและผู้อื่น เช่น การเล่นเกมปิดตาซ่อนหาหรือหมากเก็บอีดัก (สนม ครุฑเมือง, 2535) เพื่อปลูกฝังนิสัยให้มีความซื่อสัตย์แต่เยาว์วัยเป็นต้น จนมีคำโบราณที่อบรมบุตรหลานไว้ว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

แต่ประเทศไทยในสภาพปัจจุบัน กลับตรงข้ามกับประเพณีและความเชื่อถือดังกล่าว ประเทศไทยมีการคดโกงหรือคอร์รัปชันเป็นที่เลื่องลือไปทั่วโลก เป็นที่รับรู้ในแทบทุกวงการและทุกระดับ บริษัทที่ปรึกษาความเสี่ยงทางการเมืองและเศรษฐกิจ (เพิร์ค) ได้เคยทำการสำรวจความเห็นนักธุรกิจต่างชาติในปี 2552 ผลการสำรวจพบว่าประเทศไทยมีการทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุดเป็นอันดับ 2 ในเอเชีย รองจากประเทศอินโดนีเซีย (องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย, 2552) ทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นว่าคนไทยมีศีลธรรมต่ำลงอย่างมาก ไม่นิยมส่งเสริมคนดีแต่จะนิยมคนมีเงินหรือมีชื่อเสียง กระตุ้นให้คนเห็นแก่ตัว นิยมรวยทางลัด เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน การคอร์รัปชันจึงเป็นปัญหาเรื้อรังที่รุนแรงของประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย เสมือนพยาธิที่ฝังตัวในร่างกายมนุษย์ คอยสูบอาหารที่บริโภคเข้าไป ทำให้ร่างกายขาดอาหาร สุขภาพอ่อนแอและเกิดโรคร้ายไข้เจ็บมากขึ้น

ประเภทของการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย

นักวิชาการได้แบ่งคอร์รัปชันเป็น 3 ระดับ คือ

1) **การคอร์รัปชันระดับบุคคล** โดยการคอร์รัปชันของบุคคล เป็นคอร์รัปชันขั้นพื้นฐาน ที่มีอยู่ทั่วไปในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีสาเหตุมาจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก อันได้แก่ ความย่อหย่อนในศีลธรรม และคุณธรรม ความขาดแคลน รายได้ไม่เพียงพอ กับรายจ่าย ความอยากได้ใคร่ดี ความกลัวว่าจะน้อยหน้าคนอื่น การแข่งขันในทางวัตถุ ความมักได้ ความเคยชิน และความคิดว่าคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติ ใครๆ เขาก็ทำกันทั้งนั้น โดยเริ่มจากการรับหรือเรียกร้องสินน้ำใจ ค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่าซื้อความสะดวก เงินใต้โต๊ะ เพื่อให้เรื่องต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความสะดวกและรวดเร็วไม่ติดขัด หากไม่ได้รับเงินพิเศษหรือการเลี้ยงดู ปูเสื่อ ก็อาจจะเกิดการกักเรื่องหรือกลั่นแกล้งให้เกิดความล่าช้าและความเสียหายได้

2) **การคอร์รัปชันระดับสถาบัน** คอร์รัปชันได้แพร่ขยายเข้าไปสู่สถาบัน กลายเป็นประเพณีปฏิบัติขององค์กร โดยเฉพาะบางองค์กรซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพ่อค้า นักธุรกิจ และประชาชน เกิดเป็นระบบหน้าม้าที่รับติดต่อกับองค์กรเหล่านั้นแทนประชาชน เกิดการกินหัวคิว สินบนการส่งส่วย การฮั้วการประมูล ไปจนถึงลูกเล่นพลิกแพลงต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากคอร์รัปชันในระดับสถาบันนี้จะทำกันเป็นทีม มีการแบ่งหน้าที่และผลประโยชน์กันอย่างเป็นขบวนการ ซึ่งเมื่อปล่อยทิ้งไว้นานเข้า ก็กลายเป็นการยากที่จะถอนยวงหรือสืบสาวไปถึงตัวใหญ่ได้

3) **การคอร์รัปชันในรูประบบ** เป็นคอร์รัปชันที่อันตรายที่สุด ซึ่งมักจะเป็นการร่วมมือกันของฝ่ายคอร์รัปชันเชิงนโยบาย หรือคอร์รัปชันเชิงบริหาร เป็นการโกงในระดับชาติโดยนักการเมืองที่ทำหน้าที่บริหารประเทศ ตัวอย่างที่เห็นได้บ่อย ก็คือโครงการอภิมาโปรเจกต์ต่าง ๆ การกำหนดคุณสมบัติของการจัดซื้อจัดจ้างให้ตรงกับของหรือบริษัทที่แอบตกลงกันไว้ล่วงหน้า แล้ว หรือที่เรียกว่าลือคสเป็ค รวมถึงการเรียกเงินปากถุงหรือเปอร์เซ็นต์สำหรับการเซ็นอนุมัติโครงการต่าง ๆ การดักซื้อที่ดินราคาถูกเพื่อโก่งราคาขายให้รัฐในการสร้างถนนหรือสถานที่ราชการเป็นต้น (ประภัสสร เสวิกุล, 6 มิ.ย.2554)

นอกจากการคอร์รัปชันในลักษณะข้างต้น ยังมีพฤติกรรมที่เรียกได้ว่าเป็นการกระทำที่อาจเป็นคอร์รัปชันได้ คือ

1) การทำงานไม่เต็มเวลา มาทำงานสาย กลับจากที่ทำงานก่อนเวลา เอาเวลาไปทำงานที่อื่น เกิดขึ้นทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน กลายเป็นเรื่องปกติของบางคน การทำงานไม่เต็มเวลา ถ้าเกิดในหน่วยงานภาครัฐ จะมีผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนมาก จะถูกมองจากประชาชนว่า เป็นการ “คอร์รัปชันเวลา (time corruption)” เบียดบังเวลาราชการ แต่รับเงินเต็มเวลา (สังศิต พิริยะรังสรรค์, 2537)

2) การปั่นหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ โดยทำให้ราคาหุ้นสูงกว่าที่ควรจะเป็น เพื่อจะได้กำไรจากการขายหุ้นในราคาสูงในช่วงตลาดหุ้นเริ่มตึกคัก หาโอกาสปั่นหุ้นเมื่อจังหวะอำนวยในช่วงหุ้นเข้าตลาดใหม่ ๆ กดราคาหุ้นให้ต่ำลงเพื่อให้รายอื่นเทขายหุ้นในราคาถูก แล้วปั่นหุ้นที่สะสมในมือให้ราคาสูงขึ้น (วิระพงษ์ บุญญภาส, 2544)

3) การนำทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่นไปใช้ เช่น การทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าหรือสำเนา ซีดี วีซีดี ดีวีดี ข้อมูลทางวิชาการที่เป็นวรรณกรรมของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ (พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พุทธศักราช 2537, 2542)

นอกจากนี้ การคอร์รัปชันยังมีวิธีการต่าง ๆ อีกมากมายและก็ได้ฝังรากลึกลงในสังคมไทย จนคนทั่วไปเห็นเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน และยินยอม ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมคอร์รัปชันเกือบจะสมบูรณ์ สาเหตุที่ทำให้เกิดทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย มาจากสาเหตุดังนี้

1) **การครอบงำจากวัตถุนิยมและอำนาจนิยม** การขยายตัวของระบบทุนนิยมอย่างไม่มีขีดจำกัด ได้ทำให้เงินเข้ามามีบทบาทในชีวิตของผู้คนจนกลายเป็นเป้าหมายของชีวิต ความร่ำรวยกลายเป็นความปรารถนาสูงสุดของผู้คน นอกจากนั้นการยกย่องเงินเป็นใหญ่ยังทำให้เกิดธุรกิจด้านอบายมุขมากมาย รวมทั้งสื่อมวลชนที่ส่งเสริมค่านิยมผิด ๆ ที่สวนทางกับศีลธรรม สังคมไทยยังเป็นสังคมที่นิยมใช้อำนาจในการแก้ปัญหา

2) **ความล้มเหลวของสถาบันทางศีลธรรม** สถาบันทางศีลธรรมอันได้แก่ ครอบครัว ชุมชน วัด และโรงเรียน ความเหินห่างระหว่างฆราวาสกับวัด เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วัดมีบทบาทน้อยลง อิทธิพลของเงินทำให้พระสงฆ์ย่อหย่อนในวัตรปฏิบัติ และไม่สามารถเป็นแบบอย่างในทางศีลธรรมได้ วัดก็กลายเป็นแหล่งสอยพาดิฉันและตลาดค้าบุญไป

3) **การเมืองที่ไม่โปร่งใส** ระบบการเมืองที่มีช่องโหว่สามารถก่อให้เกิดปัญหาจริยธรรมหลายประการ เช่น การเมืองที่ไม่โปร่งใส เปิดโอกาสให้มีการทุจริตคอร์รัปชัน หรือเปิดช่องให้ผู้มีอิทธิพลใช้เงินสร้างฐานอำนาจจนเข้ามาเป็นรัฐบาลได้ ทำให้มีการใช้อำนาจมืดเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนการใช้อำนาจในทางฉ้อฉลเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ทั้งโดยผู้มีอำนาจและพวกพ้องบริวารจึงเกิดขึ้นได้ง่าย กลายเป็นค่านิยมที่ผู้คนเลียนแบบกันทั่วทั้งประเทศ

4) **ระเบียบสังคมที่ให้รางวัล ส่งเสริม หรือบีบคั้นให้คนเห็นแก่ตัว** นอกจากระบบเศรษฐกิจที่ทำให้คนเห็นแก่ตัวแล้ว ยังมีระบบต่าง ๆ ในสังคมที่ทำให้ผู้คนแก่งแย่งกันมากขึ้น เช่น ระบบจรรยาที่ไมเคร่งครัดกฎเกณฑ์ ระบบราชการที่ไม่เอื้อให้คนทำดี แต่เปิดช่องให้มีการทุจริตอย่างง่ายดาย หรือระบบยุติธรรม ซึ่งไม่โปร่งใสและอยู่ใต้อำนาจเงิน ทำให้คนมีเงินไม่สนใจที่จะทำตามกฎหมาย เพราะเชื่อว่าสามารถใช้เงิน “อุด” ได้ ไม่เพียงแต่จะบีบคั้นให้คนเห็นแก่ตัวเท่านั้น หากยังให้ “รางวัล” แก่คนที่ทำเช่นนั้นด้วย เช่น คนที่ไรน้ำใจ ไม่หยุดให้แก่งแย่ง ข้ามทางม้าลาย สามารถไปถึงที่หมายก่อนใคร ๆ คนที่แซงคิว สามารถได้ตัวรถหรือตัวหนังก่อน

ใคร ๆ คนที่ทุจริต ชื่อตำแหน่งสามารถเลื่อนขึ้นกว่าใคร ๆ ใครที่ชื่อของหนีภาษีได้ก็เป็นที่ยกย่องว่าเก่ง คนที่ขายยาบ้าค้าผู้หญิง นอกจากจะไม่ถูกตำรวจจับเพราะมีเส้นสายหรือให้สินบนเจ้าหน้าที่แล้ว ยังร่ำรวยขึ้นอย่างรวดเร็ว ระบบเหล่านี้มีแต่ทำให้คนเห็นแก่ตัวและเอาเปรียบกันมากขึ้น (พระไพศาล วิสาโล, 2553)

5) **รับข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง** คนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมากกว่า จะครอบงำข่าวสาร ให้ประชาชนส่วนใหญ่ที่ยากจน ให้คิดว่าการคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติในสังคมไทย ไม่สามารถแก้ไขได้ ในเมื่อทุกรัฐบาลก็มีคอร์รัปชัน การทำงานแล้วช่วยให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้าก็ยิ่งดีกว่ารัฐบาลที่ทำงานไม่เป็น ประชาชนส่วนใหญ่มีการรอบคอบคิดว่า ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องการกระทำและเน้นการเอาผิดเป็นรายบุคคล แต่ยังไม่มีการเมือง นักวิชาการหรือองค์กรประชาชนใด เสนอแนวทางแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างเป็นระบบอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดคอร์รัปชันครั้งใหม่ คนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจมากกว่า จึงไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุลที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดทุจริตคอร์รัปชันอีกแก่ส่วนรวม

6) **รับวัฒนธรรมแห่งความละโมภ** เป็นวัฒนธรรมที่กระตุ้นความละโมภของผู้คน ทำให้เกิดความต้องการอย่างไม่มีขีดจำกัด ได้เท่าไรก็ไม่รู้จักพอ ก่อให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบ การคอร์รัปชัน การดักตวงประโยชน์จากทรัพยากรอย่างไม่ปันยะปັນยจนถึงจุดวิกฤต ทุกสิ่งทุกอย่างถูกแปรให้เป็นสินค้า ไม่เว้นกระทั่ง ผู้หญิง เด็ก ประเพณี และสัญลักษณ์ทางศาสนา

7) **อุปนิสัยคนไทยโดยทั่วไปจะรักสันโดษ** มีชีวิตอย่างง่าย ๆ ไม่ชอบเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความวุ่นวาย โดยเฉพาะเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน ตามคำพูดที่ว่า “ชั่วช่างชี ดีช่างสงฆ์” และ “รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี” แม้จะรู้ว่าการทุจริตเป็นเรื่องไม่ดี แต่จะไม่ลุกขึ้นมาต่อต้านโดยตรง จะรู้สึกเคยชิน และจะเป็นการดีถ้าการทุจริตคอร์รัปชันนั้นทำให้ตนได้รับประโยชน์ไปด้วย (ประภัสสร เสวิกุล, 22 ต.ค.2555)

8) **สาเหตุอื่นที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน** เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ล้าสมัย มีขั้นตอนมาก ทำให้มีช่องว่างจากกฎระเบียบ ระบบข้อมูลที่ล้าสมัย ขาดการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเปิดเผย ไม่ได้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ระบบเงินเดือนที่ไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิต ระบบพัฒนาคุณภาพคนล้มเหลว ระบบอุปถัมภ์เข้มแข็งกว่าระบบคุณธรรม ระบบการลงโทษผู้กระทำผิดไม่ศักดิ์สิทธิ์ ขาดกลไกการติดตามและประเมินผล เป็นต้น

ผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน

จากการคอร์รัปชันส่งผลทำให้ถนน สะพาน อาคาร และสิ่งก่อสร้างของรัฐ ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เพราะผู้รับเหมาจำต้องลดมาตรฐานบางอย่างลงเพื่อทดแทนเงินเบี้ยบ้ายรายทางที่ต้องจ่ายไป ซึ่งนั่นย่อมส่งผลถึงความปลอดภัยและค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง นอกจากนี้ในภาคอุตสาหกรรม ที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายเงินพิเศษแก่ขบวนการคอร์รัปชัน ก็ทำให้ผู้ประกอบการต้องเสียเงินซื้อสินค้าในราคาที่สูงขึ้นตามไป ส่งผลต่อสังคมสังคมไทย ดังนี้

1) ทำให้คนกลุ่มน้อยเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากทรัพยากรของส่วนรวม การเมืองขาดการพัฒนาให้เป็นประชาธิปไตย ส่งผลให้ประชาชนไม่มีสิทธิเสรีภาพ และได้รับความไม่เป็นธรรมอย่างแท้จริง

2) ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากร เช่น เมื่อมีการทุจริตมาก ก็จะทำให้เสื่อมโทรมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ลดลง คุณภาพต่ำลง อายุการใช้งานน้อยลง ต้องซ่อมแซมบ่อยและก่อผลเสียอีกหลายด้านตามมา

3) เกิดการผูกขาด ไม่เป็นการแข่งขันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้มีประสิทธิภาพองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเกิดความอ่อนแอ ด้อยพัฒนา ไม่สามารถไปแข่งขันที่อื่นได้

4) ทำให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป มีค่านิยมยอมรับการทุจริตมากขึ้น ถ้าตนเองได้รับผลประโยชน์ มีค่านิยมยกย่องบุคคลที่ประสบความสำเร็จหรือความร่ำรวยเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงว่าได้มาด้วยวิธีใด

5) ทำให้เยาวชนและประชาชน มีค่านิยมเห็นแก่ตัวและจะให้เฉพาะพวกพ้องของตน ทำอะไรก็ต้องมีประโยชน์ต่างตอบแทน ต้องประจบสอพลอนายโดยการส่งส่วย ต้องหน้าใหญ่ใจโต ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ติดนัยชอบของขวัญของฟรี ชอบของฝากติดไม้ติดมือและมีใครยวสาวได้สาวเอา (ปฐมรัตน์ สุชียามานนท์, 2548)

สรุป

การแก้ปัญหาคอร์รัปชันในสังคมไทย ก่อนอื่นต้องสร้างสังคมให้บริสุทธิ์และยุติธรรม ไม่มีการใช้เส้นสายหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว สังคมที่ดูแคลนดี ลงโทษผู้ทุจริตคอร์รัปชันสถานหนัก ปลุกฝังให้เด็กและเยาวชนเห็นว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นสิ่งไม่ดี ไม่ยกย่องคนร่ำรวยจากการทุจริต สังคมจะหวังแต่แสวงหาผู้นำที่ดีมีคุณธรรม มาเป็นผู้นำประเทศหรือองค์กรแต่อย่างเดียวไม่ได้ เพราะความจริงศีลธรรมของตัวบุคคล ย่อมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมไม่มากนักน้อย ทั้งปัจจัยทางสังคมก็มิได้มีความเป็นกลางทางศีลธรรม บ้างก็เป็นมิตรกับความดี บ้างก็เป็นปฏิปักษ์กับความดี ผู้นำแม้เป็นคนดีเพียงใด หากอยู่ภายใต้ระบบที่ไม่โปร่งใสหรือมีการรวมศูนย์เบ็ดเสร็จ ก็อาจกลายเป็นผู้นำที่ลู่แก่อานาจ ถ้าไม่ทุจริตเองก็ต้องยอมให้คนอื่นทุจริต ถ้าไม่ยอมตนเองก็จะอยู่ในอำนาจไม่นาน จึงเป็นการยากที่ผู้นำจะผลักดันให้เยาวชนและประชาชนมีศีลธรรมมากขึ้น ทุกคนจึงต้องช่วยกัน หากเห็นว่าสังคมแวดล้อมบางอย่างเป็นปฏิปักษ์กับความดี ไม่ควรฝากความหวังไว้แต่ผู้นำคนเดียว ถ้าทุกคนในสังคมมีศีลธรรมและปฏิบัติตามหลักธรรมอย่างมั่นคง มีความสามัคคี ไม่แบ่งสีแบ่งพวก ดำรงชีวิตตามความต้องการแบบพอเพียง มีความโลภน้อย ทุกคนก็จะไม่มีการเบียดเบียนกัน การทุจริตคอร์รัปชันก็จะไม่เกิดขึ้นในสังคมไทย สามารถร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

เอกสารอ้างอิง: References

- ปฐมรัตน์ สุชียามานนท์. (2548). *อภินันทนาในแนวคิดและวิถีชีวิตของคนไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล. *พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542*. (2542). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุ่ฝัน.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2542). *พุทธธรรม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระไพศาล วิสาโล. (2552). *พุทธธรรม ศิลธรรม กับประชาธิปไตย*. นิตยสารวิภาชาสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นิติเวช.
- พัฒน์ นิลวัฒนานนท์. (2549). การถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา. *รัฐสภาสาร*, 4 (มิ.ย.) 25-26.
- พัฒนา ยาวีราช. *จริยธรรมธุรกิจ*. (2549). กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัล เอ็กซ์เชส.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2544). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- สนม ครุฑเมือง. (2535). *สารานุกรมของเล่นพื้นบ้านไทยในอดีต*. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2537). *คอร์รัปชันกับประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร: สามัคคีสาร.
- สุกฤษฎ์ บุญทอง. (2554). *พันท้ายนรสิงห์ ฉบับการ์ตูน*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.

